

ÉRDEKLŐDÉS KÉRDŐÍV A XXI. SZÁZADBAN

Készült az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, - A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” elnevezésű pályázat „Szakmai innováció és fejlesztés a különleges bánásmódot igénylő gyermekekért” című - projekt keretében.

Szakmai vezető

Dr. Mile Anikó

Munkacsoport-vezető:

Nagy László Attiláné

Szerzők:

Benkő-Pogonyi Ildikó

Nagy László Attiláné

Lektorálta:

Gedő Ágnes

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben, pedagógiai szakszolgálati céllal használható, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

Tartalom

1. Bevezetés	4
2. Az FMPSZ továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadása	5
3. Mi az alapja egy elég jó pályaválasztási döntésnek?	6
4. Az érdeklődés szerepe tanácsadó tevékenységünkben	7
5. Fókuszban a XXI. század változásai, megváltozott környezet.....	9
6. Holland elmélete.....	11
7. XXI. századi Érdeklődés kérdőív	14
8. Összegzés: gyakorlati alkalmazás lehetősége, értékelés	19
Irodalomjegyzék	20

1. Bevezetés

Munkánk mottója lehetne....

"Aludtam és azt álmodtam: **az élet-öröm.**

Felébredtem, és azt láttam: **az élet-kötelesség.**

Dolgoztam, és azt láttam: **a kötelesség-öröm."**

(Rabindranath Tagore)

A különböző tanácsadási elméletek (J. L. Holland és D. E. Super elméletei) *eltérő mértékben fókuszálnak a környezeti tényezőkre*, ez leginkább az elmélet megalkotójának egyéni megközelítésétől függ és a szerző társadalmi-gazdasági, geopolitikai, kulturális, történelmi kontextusaiban formálódott. A XXI. század kihívásai, változásai szükségessé tették a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás során alkalmazott Holland érdeklődési kérdőív tételeinek újragondolását.

Olyan tevékenységi kérdéssor összeállítása volt a célunk, amely figyelembe veszi az eredeti verzió létrehozása óta eltelt évtizedeket, de mégis elfogadja Holland tanácsadási elméletét.

Tanácsadó kollégáinkkal egyetérthetünk abban, hogy a Holland-féle kategóriák annyira általánosak, hogy könnyen adaptálhatók a megváltozott környezethez. Ugyanúgy, ahogyan a görög filozófiai elméleteket az évszázadok folyamán különböző tudományos és gyakorlati kontextusban gondolták újra, ugyanígy Holland elmélete is meghaladhatja saját idejét.

2. Az FMPSZ továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadása

A törvényi szabályozás szerint a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadása a megye valamennyi településén tanuló *általános- és középiskolás diákok számára* nyújt szakszerű tanácsadást, aktuális tájékoztatást a továbbtanulás kérdéseivel kapcsolatban.

Célunk, hogy a pályaválasztás és az iskolaválasztás előtt álló diákokat – készségeik és képességeik feltárásával – támogassuk a megfelelő döntés meghozatalában. A tanácsadás során segítjük a tanulókat, hogy a saját érdeklődésüknek és a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő továbbtanulási irányt, pályát, szakmát válasszanak.

Feladatunk a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen pálya- és iskolaválasztás ajánlása.

3. Mi az alapja egy elég jó pályaválasztási döntésnek?

„4 pillér, és mind a négy nélkülözhetetlen az elég jó pályaválasztási döntés meghozatala során. Olyan, mint egy négy lábú szék. Bármely lába hiányzik: egy ingatag döntés születhet csupán, mely sok szempontból képes aztán aláásni a későbbi szakmai jövőképet, vagy akár az egész karrierutat.

- Képességek
- Érdeklődés
- Értékek/életstílus
- Pályaismeret/realitáskontroll

Ezzel kapcsolatos kérdések:

1. Milyen talentumaim vannak? Miben vagyok tehetséges? Egyszerűen miben vagyok jó? Mit rázok ki kisujjból? Mi megy könnyen?
2. Mikor csillog a szemem? Mely témáknál, tevékenységeknél, tantárgyaknál dobban a szívem, mozdul a lelkem? Mikor feledkezem bele, abba, amit épp csinálok? Mire nem sajnálom a szabadidőmet?
3. Miben hiszek? Hogy látom a világot? Melyek az alapvető értékek életemben? Milyen az az élet, amit élni szeretnék? Hogy nézne ki egy átlagos munkanapom szívem szerint?
4. Milyen a munkaerőpiac? Milyen elhelyezkedési trendek várhatóak a következő években, évtizedekben? Mire lesz nagyobb kereslet? Ismerem-e érdemben, hogy a különböző szakok mit is jelentenek, mit lehet velük aztán tényleg kezdeni a tanulmányaim után?” (*Budapesti Metropolitán Egyetem*, 2020. 6. o.)

A fentiek alapján is látszik, hogy a pályaválasztás egy folyamat, amelynek egyik nagyon fontos eleme az érdeklődés.

4. Az érdeklődés szerepe tanácsadó tevékenységünkben

A tanácsadási gyakorlatunkban igen nagy jelentőséget tulajdonítunk a személyiségjellemzők közül az érdeklődési irányoknak. Az érdeklődés olyan tulajdonságunk, mely az idők során igen sokat változik, ezért hasznos újra és újra visszatérni és átgondolni a számunkra kiemelt, vonzó tevékenységeket.

Tapasztalataink alapján érzékeljük, hogy bizonyos tevékenységek közben szinte elrepül az idő. Ha kitartóan foglalkozunk az adott dologgal, hosszabb távon is energikusak, érdeklődőek maradunk, s lelkesedésünk nem hagy alább még az erőteljesebb kihívások esetén sem.

Az ilyen fajta elfoglaltságok rendszerint komoly örömforrást is jelentenek számunkra, s lehetőségeinkhez mérten igyekszünk minél több alkalmat biztosítani gyakorlásukra.

Az érdeklődés a fejlődés motorja és irányítója is. Azok a tevékenységek, amelyek örömet okoznak, fejlesztenek bennünket a leghatékonyabban, mert a kedvelt területeken többször és intenzívebben tevékenykedünk.

Mіндеzen sajátosságok alapján könnyű belátni, hogy az a munkatevékenység, amely az adott személyiségre jellemző érdeklődésprofilhoz illeszkedik, igen sok természetes előny forrása lehet hosszú távon, mind a munkavállaló, mind pedig a munkáltató számára.

Tanácsadó munkánk során az egyik legértékesebb megfigyelés, hogy a diák figyelmét leginkább az emberek vagy a tárgyak kötik-e le huzamosabb ideig. Ezzel az érdeklődés egyik fontos alapidimenzióját, a tárgyak vagy személyek iránti érdeklődés tengelyét is meghatározhatjuk. Lényeges szempont az érdeklődési irányok feltérképezésében, hogy klienseink közül ki az, aki inkább kezdeményező szerepet vállal, szívesen beleszól a folyamatok irányításába, megszervezi az eseményeket és ki az, aki inkább visszahúzódik, szemlélődik, töpreng a világ dolgairól. Végül, de nem utolsó sorban azt is szem előtt kell tartanunk, hogy kinek mekkora szüksége van a tevékenysége során iránymutatásra. Van, aki teljesen spontán, az elképzeléseit, érzéseit követve szeret tevékenykedni (pl. művészi alkotás) és van, aki határozott irányvonalakat vár feladatok megoldásához.

A kamasz (és a felnőtt is) olyasmiben alkot kiemelkedőt (akár eddigi önmagához képest), amit nagy kedvvel és élvezettel csinál. A képességek azért bontakoznak ki teljesen, mert izgalmasnak, élvezetesnek találják mindazt, amivel foglalkoznak.

Miért fontos, hogy olyan szakmát válasszunk, ami megfelel az érdeklődésünknek?

Amikor iskolaválasztással, pályaválasztással kapcsolatos döntéseinket meghozzuk – legyen az gimnázium, technikum, szakképző iskolai képzés vagy felsőoktatási intézmény, főiskola, egyetem kiválasztása – jelentős önismereti kérdéseket járunk körbe, mintegy feltérképezzük saját magunkat.

Mi az, ami leginkább érdekel? Milyen munkát tudok majd örömmel végezni? Milyen munka tehet elégedetté, lelkileg kiegyensúlyozottá?

Az önismeret különösen fontos a pályaválasztás szempontjából, hiszen hiánya a helytelenül megválasztott pálya és az emiatt kialakuló nehéz sors okozója lehet.

Az egyéni tanácsadás során a beszélgetés és a különböző kérdőívek alkalmazása segít megfogalmazni, hogy mi iránt érdeklődik a tanuló és mi az, ami kevésbé fontos számára. Az eredmények kiértékelése segít azonosítani a diákok érdeklődési területeit és az ahhoz kapcsolódó lehetséges foglalkozási területeket.

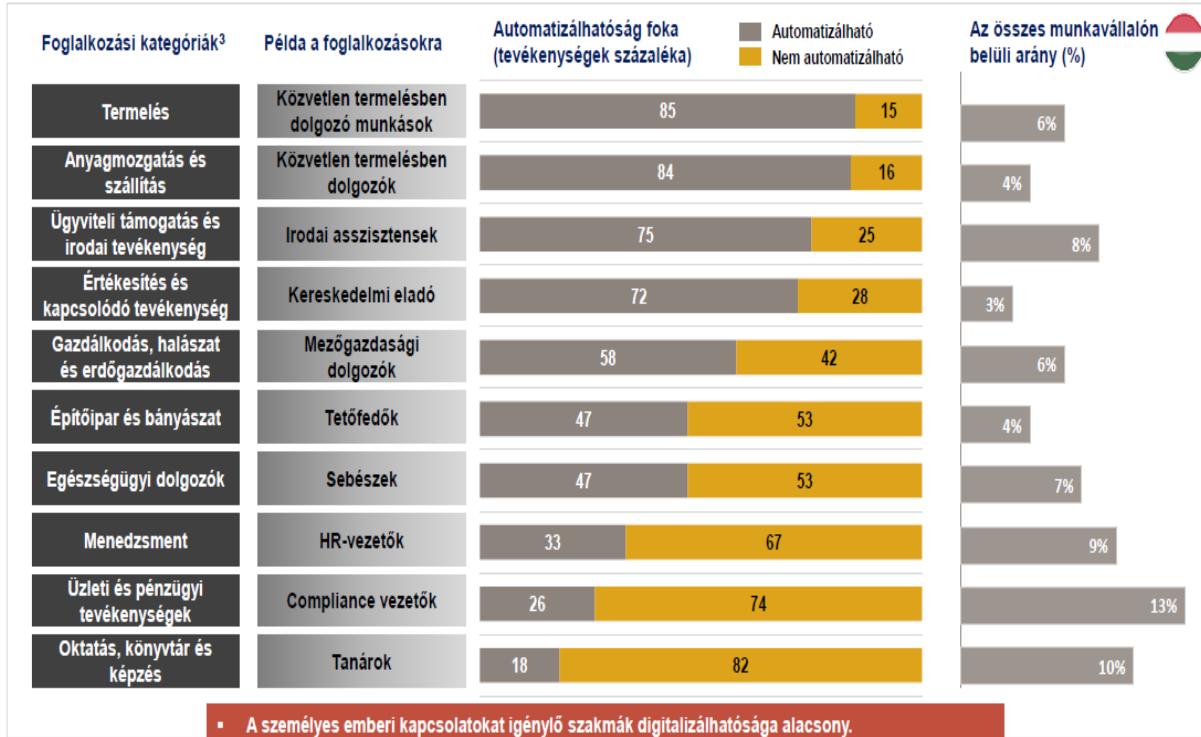
Fontos tudni, hogy az érdeklődésnek megfelelő foglalkozás és képzés kiválasztása abban is segíthet, hogy a diákok tanulmányaikat szívesen, sikerélménnyel végezzék.

Csikszentmihályi Mihály szerint a legfontosabb az életben azt megtalálni, ami örömet okoz, és amiben kiteljesedhetünk, hogy ezáltal jól érezzük magunkat és előbbre vigyük a társadalmat, az emberiséget (Csikszentmihályi, 1997).

5. Fókuszban a XXI. század változásai, megváltozott környezet

Az IPAR 4.0 következményeként megváltozó foglalkoztatói elvárások

Az Ipar 4.0 megjelenésével minden foglalkozás átalakul.

1. ábra. A digitalizálhatóság aránya a különböző foglalkoztatási kategóriákban. Forrás: McKinsey, 2018

Az egyre intenzívebb technológiai fejlődésnek köszönhetően az emberi tevékenységek jelentős része automatizálásra kerül. Igen sok foglalkozás bizonyos feladatait már ma is a gépek végzik, ez a tendencia az elkövetkező években tovább fog folytatódni. Az automatizáció áttérjed majd a szolgáltatások körére is. A táblázat adatai alapján jól látható, hogy már most is van olyan terület, ahol magas az automatizáció aránya, mint például az anyagmozgatás, vagy a termelés területe.

A személyes, emberi kapcsolatokat igénylő foglalkozásoknál a jövőben sem lehetséges nagymértékű automatizálás. Az egészségügy, az emberi erőforrások, az üzleti és pénzügyi tevékenységek, illetve az oktatás területein az automatizálhatóság aránya 50% alatti.

Ezeknél a szakmáknál is megjelenik azonban a digitalizáció, ami átalakítja ezeket a foglalkozásokat is. A jövőben bizonyos szakmák eltűnnek majd és új szakmák jönnek létre.

Megváltozott továbbtanulási irányok 2020 szeptemberétől

Az Országos Képzési Jegyzéket felváltotta a Szakmajegyzék, mely már jóval kevesebb szakmát tartalmaz. Ennek függvényében átalakult a képzési rendszer is, bizonyos szakmák megszűntek, illetve összevonásra kerültek.

6. Holland elmélete

John L. Holland a múlt század 50-es éveiben kidolgozott egy elméletet, melynek segítségével be lehet jósolni, hogy az illető milyen magatartást tanúsít majd az adott pályán. Holland hat érdeklődési típust különböztetett meg:

1. Realista
2. Intellektuális
3. Művészi
4. Szociális
5. Vállalkozó
6. Konvencionális

Az ezeken a területeken dolgozók személyiségjegyei hasonlóak. Az emberek különböző módon viszonyulnak a foglalkozásokhoz, más érdeklődést mutatnak a tevékenységek iránt. A hasonló területeken dolgozó egyének hasonlóan reagálnak a helyzetekre, illetve hasonló szakmai környezetet is teremtenek. Holland azt is kifejtette, hogy az emberek olyan foglalkozásokat keresnek, amelyekben kamatoztatni tudják a saját képességeiket. Elméletében kiemelte az önismeret és a pályaismeret fontosságát is. Megfogalmazta, hogy ebben a környezetnek is fontos szerepe van (család, barátok, munkaerő-piaci igények).

De vajon Holland elmélete helytálló napjaink pályaorientációs tanácsadásaiban is?

Holland elmélete véleményünk szerint még ma is megállja a helyét, de szükséges az érdeklődés kérdőív kérdéseinek újragondolása a mai kornak és szakmáknak megfelelően.

Az alábbiakban látható John L. Holland kérdőíve – ebben jól látszik, hogy bizonyos szakmákra vonatkozó állítások már nem állják meg a helyüket a XXI. században (pl. könyviteli tanfolyamra járni), illetve egyes állítások ismétlődnek. Ezért szükségesnek tartottuk a tevékenységek kibővítését a mai szakmakínálatnak megfelelően.

Az eredeti kérdőív instrukciója nagyon egyszerű: húzza alá mindazon állításokat, amelyekkel egyetért, majd a betűkkel jelölt blokkokban külön-külön számolja meg az aláhúzott tételek számát. Így minden betű mellett lesz egy szám, 1 és 11 között. Minél magasabb ez a szám, annál jellemzőbb az adott típusú érdeklődés.

Holland féle érdeklődés (eredeti kérdőív)

Mi iránt érdeklődöm?

Az itt következő tevékenységek / R, I, M, Sz, V, K / közül írjon „I”-t azok mellé, amelyeket szeret, vagy szeretne gyakorolni, és „N” –t azok mellé, amelyek hidegen hagyják, soha nem gyakorolta, nem szereti, és nincs is kedve kipróbálni őket.

R	1. elektromos eszközök javítása, szerelése 2. autószerelés 3. különböző szerelési munkák 4. asztalosmunkák 5. traktort vagy teherautót vezetni 6. fémmel vagy szerszámgépen dolgozni 7. autót vagy motorkerékpárt szerelni, átalakítani 8. szakmai tanfolyamra járni 9. műszaki rajz órára járni 10. asztalos-tanfolyamra járni 11. autószerelő tanfolyamra járni	I.	1. tudományos folyóiratokat vagy könyveket olvasni 2. laboratóriumban dolgozni 3. tudományos terveken dolgozni 4. rakéta-modelleket készíteni 5. kémiai kísérleteket végezni 6. különféle témákkal foglalkozó munkákat olvasni 7. matematikai példákat megoldani, sakkozni 8. fizikai órákra járni 9. kémiai órákra járni 10. geometriai órákra járni 11. biológia órákra járni
M	1. vázlatokat készíteni 2. színházba járni 3. épületeket, bútorokat tervezni 4. együttesben, zenekarban játszani 5. valamilyen hangszeren játszani 6. szólóestekre, koncertekre járni 7. kitalált történeteket olvasni 8. portrékat, fényképeket készíteni 9. színdarabokat olvasni 10. verseket olvasni vagy írni 11. művészeti órákra járni	Sz.	1. levelet írni a barátomnak 2. vallási szolgálatban részt venni 3. társasághoz, egyesületekhez tartozni 4. gyerekekkel foglalkozni 5. összejövetelekre járni 6. táncolni 7. pszichológiai könyveket olvasni 8. sportrendezvényekre járni 9. új barátokat szerezni 10. gyűlésekre és előadásokra járni 11. segíteni másoknak személyes problémáik megoldásában
V	1. másokat befolyásolni 2. eladni 3. politikáról beszélgetni 4. előadásokra járni 5. előadásokat tartani 6. egy csoportot irányítani 7. mások munkáját felülvizsgálni 8. fontos emberekkel találkozni 9. politikai kampányokban részt venni 10. saját vállalkozásba fogni 11. egy csoportot vezetni valamilyen cél érdekében	K	1. íróasztalomat, környezetemet szép rendben tartani 2. szövegeket, leveleket gépelni 3. irodai gépekkel dolgozni 4. részletesen vezetni kiadásokat 5. leveleket, beszámolókat, dossziékat osztályozni 6. üzleti leveleket írni 7. összeadás, kivonás, szorzás, osztás, könyvvitel 8. gépirótanfolyamra járni 9. üzleti ügyekkel kapcsolatos tanfolyamra járni 10. könyvviteli tanfolyamra járni 11. matematikai, kereskedelmi tanfolyamra járni

(Burányiné és Kun 2015. 75. o.)

R (realista)

Szeret sajátkezűleg tárgyakat készíteni, jó mozgáskoordinációval és készséggel rendelkezik, fizikai ereje kiemelkedő. Szereti a következő munkaköröket: szerelő, építőmunkás, labortechnikus, szaktechnikus, földművelő, szakmunkás.

I (kutató)

Szeret kutatásokat folytatni, próbálja megérteni a világ különböző jelenségeit. Általában szívesebben dolgozik egyedül vagy kis csoportban, mint a nyilvánosság előtt. A következő állásokat kedveli: biológus, mérnök, tudományos kutató, meteorológus, közgazdász, csillagász, állatpreparátor, dietetikus, tv-szerelő, pszichiáter, kémikus, számítógépes programozó, statisztikus, üvegszálás termékeket ellenőrző szakember.

Sz (szociális)

Olyan állásokat keres, ahol másokkal kapcsolatba léphet, segíthet másokon. Ezt teheti, mint tanár, ápoló /nő/, egy játéktér szervezője, pályaválasztási tanácsadó, csapos, szállodatulajdonos, felszolgáló, úszómester, panasziroda alkalmazott, pszichoterapeuta, házmester, társalkodónő, portás, nyomozó, mentős.

V (vállalkozó)

Könnyen fejezi ki magát és győz meg másokat. Olyan állásokat keres, ahol hatalomhoz és presztízshez juthat. Gyakran lesz ingatlanügynök, eladó, sportmenedzser, felvásárló, anyagbeszerző, szállodavezető, gyáriparos, hitelbank-vezető, ügyintéző, művezető, konyhafőnök, képviselő, szervező.

M (művész)

Művészeti alkotásain keresztül fejezi ki magát. Nem szereti, ha merev struktúra keretei közé szorítják, általában introvertált, és egyáltalán nem vonzzák a szociális jellegű tevékenységek. Zárkózott természetű és érzelmei vezérlik. Színész, zeneszerző, író, költő, tánctanár, karmester, operatőr, bohóc, asztrológus, rendező, díszlettervező, lakberendező, fényképész-fotóművész, fordító, kirakatrendező.

K (hagyománytisztelő-konvencionális)

A rendet, aprólékoságot, a rendszeres jól körülhatárolt munkát kedveli. Azokat az állásokat becsüli, ahol a szabályok és utasítások világosak, ahol próbára teheti azon képességét, hogy gondosan elvégzi, amit tőle kérnek. Gyakran találjuk olyan munkahelyen, amelyek üzleti élettel kapcsolatosak: irodai alkalmazott, leltárkészítéssel megbízott hivatalnok, adófelosztó, számítógépes programozó, titkár(nő), pénztáros, tűzőmunkás, könyvelő, dokumentációs tisztviselő, telefonkezelő, raktáros.

7. XXI. századi Érdeklődés kérdőív

Érdeklődés kérdőív (újragondolt változat)

Az érdeklődés fontos szerepet játszik egy-egy foglalkozás kiválasztásánál. Az alábbi állítások abban segítenek, hogy végiggondold, milyen tevékenységeket végeznél szívesen, milyen problémák megoldásával foglalkozhatnál eredményesen. A megfelelő rubrikába tegyél x-t!

Ssz.

Ssz.	Engem érdekel:	igen	nem
1.	A gépekkel, technikai eszközökkel végzett tevékenység		
2.	Problémák megoldása		
3.	A mozi, a színház, a szereplés		
4.	Emberek lelki problémáit meghallgatni		
5.	Egy saját céget, vállalkozást felépíteni		
6.	Nyilvántartásokat vezetni, elvégezni a gépírási feladatokat, levelezést iktatni		
7.	Hogyan működik egy készülék		
8.	A matematika és a számítások		
9.	Valamilyen hangszer, a zene		
10.	Idős emberek gondozásával, segítségével foglalkozni		
11.	Munkámban vezetőként dolgozni		
12.	Számítógéppel, szövegszerkesztővel és más irodai programokkal dolgozni		
13.	A fával végzett munka		
14.	A kutatás, a világ mélyebb megismerése		
15.	A fotózás, videózás		
16.	A rászorulókat egészségügyi ellátásban, elsősegélyben részesíteni		
17.	Az olyan tevékenység, ahol szükség van az ötletességemre		
18.	Matematikai alpműveletek (összeadás, kivonás, szorzás, osztás) alkalmazása		
19.	A különböző járművek vezetése, karbantartása		
20.	A számítógép és a szoftverek fejlesztése		
21.	A rajzolás, tervezés		
22.	Tanácsaimmal az emberek sorsának alakítását segíteni		
23.	Gyorsan és megfontoltan tudok dönteni		
24.	Precíz munkavégzés érdekében a számlákat átvizsgálni		
25.	A gépek, készülékek javítása, szerelése		
26.	Új ötlet, terv kidolgozása		
27.	Koncerten, zenei előadáson részt venni		
28.	Nehezen tanuló diákoknak tanulási módszereket kitalálni		
29.	Több ember munkáját irányíthatom, szervezhetem		
30.	Könyvelést készíteni kiadásokról, bevételekről		

31.	Az elektromos berendezések javítása		
32.	Egy kutatócsoport tevékenysége, kutatás		
33.	A tánc világa		
34.	Gyermekeket nevelni, tanítani		
35.	Céges rendezvények, fogadások szervezése		
36.	Javaslatokat kidolgozni az adócsökkentésre		
37.	Tárgyak, eszközök készítése fémből		
38.	Egy laboratórium és az ott folyó tevékenység		
39.	A szereplés, a színpad világa		
40.	Csapatban, társaságban dolgozni, mert ott érzem jól magam		
41.	A nagyvilágban és hazánkban történő politikai változások nyomon követése		
42.	Egy bank pénzforgalmát vizsgálni		
43.	A hegesztés, forrasztás		
44.	A tudománnyal foglalkozó filmek, könyvek		
45.	Egy kitalált történet, vers, mese olvasása, írása		
46.	Embereket gyógyítani, gyógyszereket felírni		
47.	A kereskedelem, áruforgalom online formáját megtanulni, mert érdekel a webáruházak működése		
48.	Figyelmeztetni a vállalkozás vezetőjét, ha a cég működésében szabálytalanságot, törvényteleniséget tapasztalok		
49.	A gépek működése, azok megfigyelése		
50.	A fizikával kapcsolatos kísérletek		
51.	Az épületek vagy bútorok tervezése, kivitelezése		
52.	Feladatokat vállalni a közösség érdekében		
53.	Szüleim vállalkozását folytatni, új lehetőségeket, erősségeket fejleszteni		
54.	Számlákat, bizonylatokat készíteni törvény által előírt formában		
55.	Házak építése, felújítása		
56.	A növények vagy az állatok tanulmányozása		
57.	A kézműves tevékenység		
58.	A szépség és a divat, szeretnék hozzájárulni az esztétikus megjelenéshez		
59.	Külföldieknek tájakat, nevezetességeket bemutatni		
60.	Adatszolgáltatást készíteni a hatóságok felé (bevallások elkészítése és beküldése)		
61.	A különböző járművek szerelése		
62.	A kémiai kísérlet, a vegyészet		
63.	Egy ruha tervezése és megvalósítása.		
64.	A közösségi oldalak látogatása a neten, mert szeretek böngészni		
65.	Idegen nyelven tárgyalni, levelezni külföldi partnerekkel		
66.	Törvényeket, szabályokat betartatni, megvédeni az embereket és tulajdonaikat.		

Saját készítésű kérdőív (Benkő-Pogonyi, Nagy, 2021)

Táblázat értékeléshez

A következő számsorban karikázd be az igennel megválaszolt kérdéseknek megfelelő számokat! Például, ha igennel választál az 1., 3. és a 4. kérdésekre, akkor karikázd be az 1., 3. és 4. számot az táblázatban. Hagyd ki azokat a kérdéseket, amelyekre nemmel feleltél! Ellenőrizd, hogy pontosan töltötted-e ki a lapot!

Ha készen vagy, akkor az adott sorban található karikák számát add össze, és így megkapod mind a hatféle érdeklődési területhez tartozó pontszámodat. A legmagasabb pontérték mutatja az elsődleges érdeklődési területedet.

												Összesen
Tárgyias	1	7	13	19	25	31	37	43	49	55	61	
Elemző	2	8	14	20	26	32	38	44	50	56	62	
Alkotó	3	9	15	21	27	33	39	45	51	57	63	
Szociális	4	10	16	22	28	34	40	46	52	58	64	
Vállalkozó	5	11	17	23	29	35	41	47	53	59	65	
Megvalósító	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	

Érdeklődési irányok leírása

Tárgyakat középpontba állító érdeklődés	Fontos szempont a választásban, hogy a tevékenységeknek belátható időn belül kézzel fogható, asztalra letehető, látható eredménye legyen. Ezek lehetnek tervek, tárgyak vagy problémák megoldásával kapcsolatban felmerülő gyakorlati megoldások. A tevékenység része lehet, hogy különféle eszközök segítségével közvetlenül megmunkál tárgyakat, kézzel, gépekkel dolgozik, esetleg fizikai erőfeszítést igénylő aktivitást végez, vagy a szabadban tölt el hosszabb időt a tevékenység során. Jobban kedveli a tárgyakat, mint az elméleti ötleteket vagy embereket.
Emberekre irányuló érdeklődés	A tevékenység legfontosabb jellemzője, hogy mások számára hasznos, fontos, segítő, szolgáltató jellege van. Ezek a személyek élvezik, hogy másokkal kapcsolatba léphetnek, bevonódhatnak az életükbe, közreműködhetnek bizonyos problémák megoldásában. Jellemzően olyan munkakörnyezetet keresnek, ahol mások társaságában, csapatban vagy munkacsoportban dolgozhatnak.
Gondolatokat középpontba állító érdeklődés	Olyan tevékenységekben érhető tetten, ahol a világ dolgai közötti összefüggések, kapcsolatok feltárása, kutatása áll a középpontban. Fontos, hogy a tevékenység során legyen idő és alkalom az elmélyülésre, a problémák részletes elemzésére, elméleti megoldások kidolgozására. Tudományos, tervezői tevékenység, elemzés és logikai feladatok állhatnak legközelebb a gondolkodás iránt érdeklődők személyiségéhez.
Kezdeményező típusú érdeklődés	Dinamikus, lendületes személyek, akik gyorsan átlátják a különféle helyzetek követelményeit, és hajlandók a megoldás érdekében cselekedni, másokat mozgósítani, lelkesíteni, a feladatok megoldását megszervezni. Fontos igényük, hogy változatos, folyamatosan új kihívásokat tartogató helyzetekben gazdag munkatevékenységet találjanak. Elsősorban a feladatok nagyobb összefüggéseinek kézben tartása jelenti a legfontosabb örömforrást a munka során, a részletek megoldását a kezdeményező típushoz tartozó személyek szívesen delegálják munkatársaiknak.
Alkotó típusú érdeklődés	Egyik legfontosabb jellemzője, hogy olyan tevékenységek vonzóak a számukra, ahol a korábban megszerzett ismereteik, képességeik és készségeik segítségével új, esetleg mások által még nem ismert megoldásokat találjanak ki különféle kérdések, problémák megoldására. Gyakran fontosnak tartják azt is, hogy személyiségük sajátosságait megmutassák valamilyen alkotó tevékenység keretében. Szeretik a nagyfokú önállóságot a feladatok megoldása során, és fontosnak tartják az új élmények szerepét a mindennapi tevékenységükben, igénylik a társak folyamatos, közvetlen visszajelzéseit.
Végrehajtó típusú érdeklődés	Fontos igényük, hogy a tevékenységeket jól meghatározott keretek között, pontos szabályok alapján végezhesék. Biztonságot jelent számukra, ha tisztában vannak teendőikkel, megnyugtató, ha tudják, meddig terjed felelősségük. A pontosan kijelölt határok között szívesen foglalkoznak részletes, fokozott koncentrációt igénylő feladatokkal és szeretik a jól szervezett munkát, logikus megoldásokat. A határidők, szabályok és pontos leírások a munkát segítő eszközök számukra. Szeretik, ha váratlan meglepetésektől mentes, biztos, kiszámítható feladatokat végezhetnek.

1

¹ Kiss István: ELTE PPK Középiskolás korosztály pályaorientációját segítő online eszközök a Nemzeti Pályaorientációs Portál kínálatában¹

Személyes jellemzők, érdeklődési irányok: foglalkozásokhoz rendelhető pályakörök

Tárgyakat középpontba állító érdeklődés: • Természet, környezet (agrárium is)• Közlekedés, szállítás (infrastruktúrához kapcsolódó foglalkozások, közművek)• Ipar (kisipar és nagyipar, feldolgozóipar)
Gondolatokat középpontba állító érdeklődés: • Műszaki pályák (fejlesztés, alkalmazás, híradástechnika)• Tudományok (társadalomtudományok, élettudományok, természettudományok, politológia)
Alkotó típusú érdeklődés: • Művészet, kézművesség
Emberekre irányuló érdeklődés: • Oktatás, társadalom, kommunikáció• Humán szolgáltatás, életmód
Kezdeményező típusú érdeklődés: • Kereskedelem, marketing, idegenforgalom, vendéglátás• Szórakozás, sport (szabadidő)
Végrehajtó típusú érdeklődés: • Gazdaság, pénzügy, üzlet/ügyvitel, adminisztráció

2

² Kiss István ELTE PPK Középiskolás korosztály pályaaorientációját segítő online eszközök a Nemzeti Pályaaorientációs Portál kínálatában²

8. Összegzés: gyakorlati alkalmazás lehetősége, értékelés

Küldetésünk, hogy a pályaválasztás előtt állóknak segítséget nyújtsunk a kialakult érdeklődésük meghatározásához, illetve megismertessük őket a kapcsolódó szakmákkal/ foglalkozásokkal.

A tanácsadási módszerek, „szakmai fogásaink” eredményes alkalmazása sikeres lezárt tanácsadási folyamatot, a kölcsönös megelégedettség érzését eredményezik.

A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás egyik fontos hozadéka, hogy a kliens elgondolkodik a pályaválasztási döntés szempontjából lényeges *személyiségtulajdonságairól*.

A módosított kérdőív létrehozása (Holland nyomán) egy újabb lehetőség a tanuló érdeklődésének vizsgálatához – reméljük, minél több kollégánk kedvet kap az alkalmazáshoz, kipróbáláshoz.

Irodalomjegyzék

Budapesti Metropolitán Egyetem Alkotóegyetem,

URL:<https://palyavalasztas.metropolitan.hu/>

Utolsó letöltés: 2021.07.05.

Burányiné Rákóczi Emese és Kun Richárdné: *A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati protokollja*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest
2015 Holland kérdőív – *Mi iránt érdeklődöm?* 75. o.

Csikszentmihályi Mihály (1997): *Flow – Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Budavári-Takács Ildikó: *Karriertervezés 2011*.

URL:https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_Karriertervezes/ch02.html

Utolsó letöltés: 2021.06.16.

Kiss István: *ELTE PPK Középiskolás korosztály pályaeorientációját segítő online eszközök a Nemzeti Pályaeorientációs Portál Kínálatában*.

URL:http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:0vHYqMoMZgIJ:eletpalya.munka.hu/c/document_library/get_file%3Fuuid%3D34323ebe-eb3b-46e3-aa5f-4cc6b2f9f14a%26groupId

Utolsó letöltés: 2021.07.05.

Minden, amit az új típusú szakmai képzésről tudni lehet és tudni érdemes.

URL: <https://www.minerva90.hu/minden-amit-az-uj-tipusu-szakmai-kepzesekrol-tudni-lehet-es-tudni-erdemes>

Utolsó letöltés 2021.07.05.

Pályaválasztás helyett pályaeorientáció.

URL:<https://www.slideserve.com/roana/p-lyav-laszt-s-helyett-p-lyaorient-ci>

Utolsó letöltés: 2021.07.05.

Szakképzés 4.0 – A Szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira

URL: <file:///C:/Users/FMPSZ/Downloads/szakkepzes-4.0.pdf>

Utolsó letöltés: 2021.07.05.